

Przykładowe zagadnienia na egzamin licencjacki 2013/2014
Kierunek GOSPODARKA PRZESTRZENNA studia stacjonarne

TEORIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

1. Przestrzenne uwarunkowania rozwoju społecznego i gospodarczego
2. Podstawowe zasady gospodarowania przestrzenią
3. Gmina jako podmiot gospodarki przestrzennej
4. Podmioty i zakres polityki przestrzennej
5. System planowania przestrzennego w Polsce
6. Planowanie przestrzenne w krajach UE
7. Podstawowe teorie rozwoju regionalnego
8. Planowanie i programowanie rozwoju
9. Współczesne trendy rozwoju obszarów zurbanizowanych
10. Lokalizacja podmiotów gospodarczych w przestrzeni

TEORIA LOKALIZACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Lokalizacja optymalna a lokalizacja zadowalająca
2. Twarde (ilościowe) czynniki lokalizacji
3. Miękkie (jakościowe) czynniki lokalizacji
4. Przyczyny i konsekwencje ekspansji przestrzennej korporacji ponadnarodowych
5. Konkurencyjność terytorialnych skupisk przedsiębiorstw – od korzyści zewnętrznych do korzyści sieci (okręg przemysłowy A. Marshalla, włoski okręg przemysłowy, grono przemysłowe M.E. Portera)
6. Atrakcyjność inwestycyjna (lokalizacyjna) regionów
7. Lokalizacja a środowisko przyrodnicze (ujęcie tradycyjne, ujęcie ekologiczne)

PODSTAWY EKONOMII

1. Mechanizm rynkowy – popyt, podaż, cena równowagi, elastyczność popytu
2. Przedsiębiorstwo – zasady maksymalizacji zysku w przedsiębiorstwie (konkurencja doskonała i monopol)
3. System pieniężno-kredytowy – funkcje banku centralnego i banków komercyjnych
4. Bezrobocie – rodzaje, przyczyny, metody ograniczania
5. Inflacja – rodzaje, przyczyny, metody ograniczania
6. Budżet państwa – konstrukcja, deficyt budżetowy
7. Międzynarodowe stosunki gospodarcze – bilans płatniczy, polityka handlowa
8. Funkcje państwa – podstawowe koncepcje roli państwa w gospodarce
9. Zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego na świecie

HISTORIA URBANISTYKI

1. Piramida a świątynia w starożytnym Egipcie, jaka była ich rola w rozwoju miast, proszę omówić na przykładzie miast Memfis, Teby, Achetaton.
2. Urbanistyka starożytnej Grecji, okres archaiczny, klasyczny i hellenistyczny podstawowe przykłady i różnice.
3. Jaka była różnica pomiędzy zasadą witruwiańską budowy miast okresu starożytnego Rzymu a miastami wnoszonymi na bazie obozów wojskowych?
4. Wymień i omów strukturę przestrzenną kilku doskonale zachowanych miast historycznych, będących kluczowymi przykładami dla poszczególnych okresów w rozwoju urbanistyki (od antyku do współczesności).
5. Wzgórze Kapitołińskie a Plac Św. Marka w Wenecji – arcydzieła urbanistyki renesansowej, na czym polegały?
6. Utopiści idei socjalnej XIX wieku, wymień przynajmniej dwóch i omów ich teorie, porównaj z dwoma teoriami renesansowymi miast idealnych.
7. Przebudowa barokowa Paryża i Rzymu – zasadnicze założenia i elementy.
8. Geneza i realizacja przebudowy Paryża dokonanej przez barona G. Haussmanna a przebudowa Londynu po Wielkim Pożarze. Czym był i z czego czerpał palladianizm?
9. Futuryści europejscy (ich wizja miasta) a twórczość i ideały Daniela Burnhama.
10. Urbanistyka Le Corbusiera a W. Gropiusa, proszę omówić genezę postaw, podobieństwa i różnice.
11. Idea miasta ogrodu a romantyzm obywatelski Franka Lloyda Wrighta, na czym polegały?

TEORIA URBANISTYKI

1. Omów rolę, jaką może odgrywać kompozycja przestrzenna w funkcjonowaniu miasta, na przykładzie wskazanego elementu kompozycji urbanistycznej.
2. Scharakteryzuj wpływ wskazanego elementu krajobrazu miasta na postrzeganie przestrzeni miejskiej przez obserwatora.
3. Opisz, posługując się przykładami, zasadę oddziaływania na krajobraz miasta i sposób wykorzystania w projektowaniu urbanistycznym „elementu krystalizującego plan”.
4. W jaki sposób ustala się odległość projektowanej zabudowy od granic działki budowlanej?
5. W jaki sposób ustala się odległość projektowanej zabudowy od zabudowy sąsiadującej?
6. Opisz zasadę i sposoby realizacji hierarchicznego układu komunikacji drogowej.
7. Omów miejsce i rolę samochodu w kształtowaniu osiedli mieszkaniowych.
8. Scharakteryzuj wpływ potrzeb komunikacji pieszej na kształtowanie przestrzeni miejskiej.
9. Jednostka sąsiedzka Clarence'a Perry'ego i jej stosowanie we współczesnej urbanistyce.
10. Jakie cele można osiągnąć stosując niską intensywną zabudowę mieszkaniową?
11. Wpływ idei zrównoważonego rozwoju na strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta.
12. Omów cechy charakterystyczne śródmieścia oraz procesy zachodzące w nim współcześnie.
13. Czym jest centrum funkcjonalne w mieście, jakie są jego rodzaje i współczesne tendencje kształtowania?
14. Jak wpływa koncentryczno-falowy rozwój miast na ich strukturę funkcjonalno-przestrzenną?
15. Scharakteryzuj idee Nowego Urbanizmu i źródła ich powstania.
16. Omów podstawowe cechy i rolę wskazanego dokumentu planistycznego stosowanego w polskim systemie planowania przestrzennego.

GEOGRAFIA EKONOMICZNA

1. Przedmiot i metody geografii ekonomicznej. Ogólnodostępne bazy danych.
2. Rola człowieka w gospodarce i społeczeństwie.
3. Przyrost naturalny a rozwój społeczny i gospodarczy.
4. Przyczyny i skutki migracji oraz ich wpływ na rozwój społeczeństwa i gospodarki.
5. Kapitał ludzki i kapitał społeczny w procesach rozwoju.
6. Modele przestrzenne w gospodarce.
7. Zróżnicowanie rolnictwa i jego związki z poziomem rozwoju gospodarczego.
8. Rozwój przemysłu i jego przemiany (XVIII-XXI w.)
9. Klasyczne teorie Waltera Christallera i Augusta Lösch'a – ich znaczenie i aktualność. Koncepcja biegunów wzrostu i jej zastosowanie.
10. Współczesne teorie rozwoju gospodarczego.

TEORIA REGIONU SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO I POLITYKA REGIONALNA

1. Omów teorię rozwoju spolaryzowanego J. Friedmanna
2. Scharakteryzuj trzy typy regionów wyróżnione przez K. Dziewońskiego
3. Omów cechy regionu ekonomicznego i podaj przykłady zastosowania tej koncepcji w badaniach gospodarki przestrzennej
4. Podaj najważniejsze cechy regionów politycznych
5. Podaj założenia teorii okręgów przemysłowych
6. Scharakteryzuj proces kształtowania się regionu jako terytorialnego systemu społecznego (np. w odwołaniu do Z. Chojnickiego)
7. Wyjaśnij rolę województw w systemie kształtowania polityki rozwoju w Polsce
8. Wyjaśnij, czym jest polityka regionalna, dlaczego jest prowadzona i za pomocą jakich instrumentów może być realizowana

SAMORZĄD TERYTORIALNY

1. Zasada subsydiarności
2. Zmiany podziału terytorialno-administracyjnego w Polsce po 1945
3. Instytucje nadzoru nad samorządem terytorialnym w Polsce
4. Najważniejsze zadania (usługi) publiczne, za które odpowiadają poszczególne szczeble samorządu w Polsce
5. Najważniejsze dochody podatkowe samorządów
6. Kompetencje samorządu w zakresie polityki podatkowej
7. Wyrównywanie poziome i pionowe dochodów samorządowych w Polsce
8. Źródła finansowania inwestycji samorządowych

9. Dylematy dotyczące roli samorządu w bezpośrednim dostarczaniu usług publicznych
10. Współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi
11. Systemy wyborcze w wyborach samorządowych w Polsce; rola partii politycznych w samorządach
12. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego
13. Formy współpracy międzygminnej
14. Formy organizacyjno-prawne wykonywania usług komunalnych w Polsce

STRATEGIE ROZWOJU LOKALNEGO

1. Argumenty za przygotowaniem strategii rozwoju lokalnego
2. Zbieżność strategii na poziomie regionalnym i lokalnym
3. Treści diagnostyczne – najczęściej popełniane błędy
4. Analiza SWOT – na czym polega i jakie jest jej miejsce w strategii
5. Monitoring strategii
6. Kryteria ewaluacyjne – przykłady i problemy

EKONOMIKA MIAST I REGIONÓW

1. Przyczyny i skutki *urbansprawl* w Polsce
2. Sposoby radzenia sobie z brakiem jednolitych zasad dotyczących zarządzania obszarami metropolitalnymi
3. Audyt zrównoważonego rozwoju jako narzędzie pomocne przy wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju na poziomie gminy
4. Istota zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania miastem / regionem miejskim
5. Społeczne wymiary funkcjonowania metropolii (klasa metropolitalna, klasa kreatywna, enklawy ubóstwa i enklawy bogactwa itp.)
6. Partnerstwo publiczno-prywatne jako przykład realizacji koncepcji *governance* w zarządzaniu przestrzenią miejską
7. Specyfika różnych typów obszarów kryzysowych wymagających rewitalizacji
8. Zasady zarządzania rewitalizacją
9. Marketing terytorialny w służbie rozwoju miasta
10. Problemy i możliwe kierunki rozwoju małych miast w Polsce
11. Narzędzia pomocne przy zarządzaniu urzędem miasta

PODSTAWY PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. System planowania przestrzennego w Polsce
2. Instrumenty polityki przestrzennej
3. Planowanie rozwoju a planowanie przestrzenne
4. Konflikty przestrzenne
5. Partycypacja społeczna w procesie planowania przestrzennego
6. Planowanie przestrzenne a rozwój zrównoważony

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

1. Gospodarowanie nieruchomościami rolnymi, leśnymi i wodnymi.
2. Podział nieruchomości oraz scalenie i podział nieruchomości.
3. System opłat od nieruchomości.
4. Gospodarka nieruchomościami w gminie.
5. Obowiązki gminy w ramach gospodarki mieszkaniowej
6. Prywatyzacja mieszkań komunalnych – korzyści i zagrożenia dla gminy
7. Formy pozyskiwania lokali komunalnych i socjalnych przez gminę
8. Rodzaje mieszkań na wynajem (komunalne, socjalne, społeczne, spółdzielcze)
9. Zarządzanie częścią wspólną nieruchomości w zasobach komunalnych, spółdzielczych i we wspólnotach mieszkaniowych

ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

1. Definicja i zakres terminu „zagospodarowanie turystyczne”
2. Podział urzędów i usług turystycznych
3. Podstawowe zasady planowania zagospodarowania turystycznego na obszarach chronionych

4. Chłonność turystyczna i pojemność turystyczna
5. Lokalizacja hoteli na obszarach miejskich
6. „Prawo o wybrzeżach” – przyczyny powstania, podstawowe zasady
7. Etapy w rozwoju stacji sportów zimowych
8. Przykłady planów zagospodarowania turystycznego

GEOGRAFIA USŁUG

1. Główne cechy i kryteria podziału działalności usługowych
2. Przyczyny wzrostu znaczenia usług w gospodarce
3. Podstawowe charakterystyki rynku pracy w usługach
4. Rozwój infrastruktury a świadczenie usług
5. Najważniejsze czynniki lokalizacji usług w przestrzeni miejskiej
6. Konflikty przestrzenne związane z lokalizacją usług
7. Dostępność usług publicznych

SPOŁECZNO–KULTUROWE UWARUNKOWANIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

1. Przestrzeń jako dobro. Obszary o ograniczonej przestrzeni.
2. Koncepcje wyjaśniające zróżnicowanie społeczno-przestrzenne miast. Koncepcja miasta przedprzemysłowego i przemysłowego oraz modele miast szkoły chicagowskiej.
3. Model współczesnego miasta latynoamerykańskiego, muzułmańskiego miasta orientalnego (Afryka Północna) i miasta południowoafrykańskiego.
4. Rozwój społeczny w miastach krajów słabo rozwiniętych. Slumsy i dzielnice nędzy (definicje, przyczyny, cechy, rodzaje) oraz strategie zarządzania nimi.
5. Osiedla zamknięte: przyczyny, cechy, rodzaje i przykłady.
6. Przyczyny i aspekty degradacji miast oraz ich rewitalizacja. Kryzys śródmieścia. Proces gentryfikacji.
7. Segregacja społeczna obszarów miejskich (definicja, funkcje, miary). Enklawy bogactwa i biedy. Enklawy a getta etniczne. Muzułmanie w miastach krajów europejskich.
8. Uwarunkowania rozwoju i cechy miasta socjalistycznego i postsocjalistycznego.
9. Wpływ przemian społeczno-kulturowych na zagospodarowanie przestrzeni miast we współczesnej Polsce. Cechy społeczeństwa konsumpcyjnego.
10. Miasta zaplanowane w krajach pozaeuropejskich na wybranych przykładach.
11. *Feng shui* na obszarach wiejskich i zurbanizowanych.

ZAGADNIENIA Z ZAKRESU GEOGRAFII FIZYCZNEJ

1. Wpływ miasta na poszczególne elementy klimatu
2. Pozytywne i negatywne skutki klimatu obszarów zurbanizowanych
3. Możliwości poprawy niekorzystnych cech klimatu miast
4. Czynniki modyfikujące klimat obszarów zurbanizowanych
5. Rola zieleni w kształtowaniu warunków klimatycznych obszarów zurbanizowanych
6. Ograniczenie skutków powodzi a planowanie przestrzenne
7. Dyspozycyjne zasoby wodne a zapotrzebowanie na wodę
8. Wpływ użytkowania Ziemi na obieg wody
9. Znaczenie lasu w kształtowaniu obiegu wody i gospodarowaniu wodą
10. Gospodarka wodno-ściekowa na obszarach zurbanizowanych i miejskich
11. Degradacja jezior pod wpływem działalności człowieka
12. Planowanie inwestycji w świetle Prawa Wodnego
13. Krajobraz – przestrzeń (definicje, klasyfikacje, sposoby oceny)
14. Znaczenie rzeźby w rozwoju przestrzennym (na dowolnych przykładach)
15. Przyroda: „partner” czy „przeciwnik” w gospodarowaniu przestrzenią
16. Rola rzeki w przestrzennym rozwoju miasta
17. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju w wybranej gminie. Czynniki ograniczające i sprzyjające rozwojowi gminy
18. Rozwój trwały (zrównoważony), charakterystyka podstawowych założeń
19. Przyrodnicze czynniki rozwoju (możliwości i ograniczenia) infrastruktury transportowej w terenach górskich
20. Przyrodnicze czynniki rozwoju (możliwości i ograniczenia) gmin na terenach górskich